

FVD eist waarborgen voor transparante en eerlijke verkiezingen

- **Ingrijpende wijzigingen in de gang van zaken rondom de verkiezingen**
- **Risico's op verkiezingsfraude nemen toe**
- **FVD wil elke twijfel wegnemen en eist voldoende waarborgen**
- **Want vertrouwen is goed, maar controle is beter**

De Tweede Kamerverkiezing verloopt dit jaar anders dan tot nu toe altijd het geval is geweest. Minister Ollongren heeft onlangs een aantal wetswijzigingen doorgevoerd, omdat anders de verkiezingen niet “veilig” - dat wil zeggen: niet “besmettingsvrij” - zouden kunnen verlopen.

Wijzigingen

De belangrijkste wijziging is dat dit jaar voor het eerst in onze parlementaire geschiedenis massaal per post gestemd kan worden. Alle kiezers van 70 jaar en ouder - dat zijn 2,4 miljoen mensen - krijgen de mogelijkheid om per post te stemmen.

Er kan dit jaar ook voor het eerst op meerdere dagen worden gestemd. Pas op de derde dag worden alle stemmen geteld en de eerder uitgebrachte stemmen worden ergens opgeslagen waar voor zover bekend geen controle op kan worden gehouden door het publiek. Ook kunnen kiezers meer volmachtstemmen uitbrengen dan normaal, namelijk drie in plaats van twee.

Bovendien wordt het voor het eerst mogelijk dat het tellen van de stemmen tijdelijk geschorst wordt als de tellers ‘vermoed’ dreigen te raken. En als het stembureau te klein is om de stemmen te tellen op 1,5 meter afstand, dan kunnen de stemmen worden vervoerd naar een andere locatie om te worden geteld - waarbij opnieuw onduidelijk is in hoeverre dit plaatsvindt in het zicht van het publiek.

Risico's

Al deze maatregelen maken de verkiezingen gevoeliger voor fraude. Zo heeft ook de Kiesraad al gewaarschuwd voor het risico op misbruik bij poststemmen en geadviseerd dit alleen op aanvraag mogelijk te maken. De regering heeft dit advies niet overgenomen. Om onbegrijpelijke redenen heeft de minister zelfs besloten dat uitgebrachte poststemmen waarbij de handtekening ontbreekt, tóch mogen worden meegeteld.

Het stemmen per volmacht is al jaren omstreden, kan ronselpraktijken in de hand werken en doet ook afbreuk aan het stemgeheim. Dit is nu echter niet verder ingeperkt maar juist uitgebreid.

En doordat uitgebrachte stemmen dit jaar massaal vervoerd en opgeslagen worden, voordat ze zijn geteld, hebben kiezers bovendien niet meer de mogelijkheid om fysiek toezicht te houden op het proces - vanaf het tijdstip dat de stembureaus open gaan totdat de laatste stem is geteld. Ook indien de stembussen worden verzegeld, biedt dit geen absolute garantie dat er niet tijdens het vervoer met de stemmen gerommeld kan worden.¹

Waarborgen

Er zijn geen concrete aanwijzingen dat bij de komende verkiezing op grote schaal gefraudeerd gaat worden. Desalniettemin zijn er veel vragen en onduidelijkheden over het verloop van het proces en de waarborgen. Voor het vertrouwen in de democratie is cruciaal dat er geen twijfels blijven bestaan over de transparantie en het eerlijke verloop van verkiezingen.

FVD neemt de zorgen over het verloop van de komende verkiezing serieus en eist opheldering over de getroffen maatregelen om het verkiezingsproces te waarborgen. We stelden de volgende Kamervragen:

Vragen van het lid Baudet aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het verloop van het verkiezingsproces inzake de komende Tweede Kamerverkiezing

Vraag 1

Welke risico's op fraude bij de komende Tweede Kamerverkiezing ziet u? Welke maatregelen heeft u getroffen om te waarborgen dat deze risico's zich niet voor zullen doen?

Vraag 2

Waar worden de uitgebrachte briefstemmen bewaard tussen het moment dat zij per post zijn ontvangen en het moment dat de stemmen worden geteld? Wie hebben toegang tot deze locatie? Hoe wordt deze locatie beveiligd?

Vraag 3

Waarom heeft u ervoor gekozen dat briefstemmen waarbij de verplichte handtekening ontbreekt, toch worden meegeteld? Erkent u dat het tolereren van het ontbreken van een handtekening het risico op fraude vergroot? Verwacht u dat een dermate groot deel van de 70-plussers niet in staat is om een handtekening te zetten, dat deze werkwijze het vergrote risico op fraude rechtvaardigt?

Vraag 4

Hoe voorkomt u dat personen substantiële hoeveelheden briefstemmen zonder handtekening (die conform uw beleid wel worden meegeteld) op frauduleuze wijze bij de geldig uitgebrachte briefstemmen voegen?

Vraag 5

Welke risico's ziet u in de nieuwe mogelijkheid dat uitgebrachte stemmen op een andere locatie dan in het stembureau geteld worden (indien het stembureau niet groot genoeg is om

tijdens het tellen 1,5 meter afstand te houden)? Hoe worden de stemmen naar de andere locatie vervoerd en beveiligd? Worden de kiezers die toezicht willen houden op het tellen van de stemmen, in de gelegenheid gesteld om zich naar de andere locatie te verplaatsen en daar toe te zien op het proces.

Vraag 6

Waarom is de mogelijkheid gecreëerd dat het tellen van de stemmen geschorst kan worden indien de tellers ‘vermoeid dreigen te raken’? Waarom verwacht u dat tellers eerder vermoeid raken tijdens de komende verkiezingen, dan bij alle vorige verkiezingen?

Vraag 7

Waar worden de stemmen bewaard, indien tijdens het tellen wordt besloten om het tellen te schorsen? Erkent u dat het de transparantie niet ten goede komt, indien het tellen geschorst wordt en de stemmen elders bewaard worden totdat het tellen weer wordt hervat?

Vraag 8

Hoe worden de betrokkenen bij het verkiezingsproces gescreend? Wordt van alle tellers, alsmede van degenen die toegang hebben tot de stemmen die buiten het zicht van de kiezers bewaard worden, een verklaring omtrent het gedrag gevraagd? Zo nee, waarom niet?

Vraag 9

Kunnen kiezers die om hen moverende redenen weigeren een mondneusmasker te dragen - en het risico op een boete voor lief nemen - geweigerd worden als zij het stemlokaal willen betreden om hun stem uit te brengen?

Vraag 10

Wilt u deze vragen afzonderlijk van elkaar en uiterlijk op 5 maart 2021 beantwoorden?

¹ Zo heeft in 2012 een grootschalige examenfraude plaats kunnen vinden op de Rotterdamse school Ibn Galdoun, ondanks verzegeling van de examens.